

НАУКОВІ ДОПОВІДІ

Бандура Богдана Вячеславівна,

здобувач вищої освіти навчально-наукового інституту № 1 Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник:

Марков Михайло Миколайович,

професор кафедри оперативно-розшукової діяльності Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

НАРКОЗЛОЧИННІСТЬ СЕРЕД ПІДЛІТКІВ

Наркозлочинність – це соціальне явище, яке тісно пов'язане з немедичним вживанням наркотиків і подальшою, хворобливою залежністю від них (наркоманією), а також протиправною поведінкою осіб, що займаються незаконними діями з наркотичними засобами і вчиняють злочини під їх впливом [1, с.1].

Проблема наркозлочинності є однією з найгостріших соціальних і правових проблем України кінця ХХ – початку ХХІ століття. З 05 до 25 червня 2023 року Інститутом психіатрії та моніторингу наркотиків МОЗ України, було проведено онлайн-опитування осіб 25-54 років, щоб дізнатися яка вікова категорія осіб найбільш вживає наркотичні засоби. За результатами досліджень Українського моніторингового та медичного центру з наркотиків Міністерства охорони здоров'я України, про вживання наркотичних засобів охопило всі цільові вікові групи з найбільшою часткою людей віком 25-34 роки (33,1%), 35-44 роки (33,6%) та 45-54 роки (17,0%). Практично кожні двоє з трьох респондентів повідомили, що вживали наркотики 12 місяців, половина респондентів, які повідомили про вживання наркотиків впродовж життя, робили це протягом останнього року. [2, с.2-3].

Підлітковий вік – це перехідний етап між дитинством та дорослістю. Згідно з термінологією, яка застосовується в ООН, підлітки — це особи віком 10–19 років (ранній підлітковий вік – 10–14 років; пізній підлітковий вік – 15–19 років) [3].

У 2022 році нещасних випадків, а саме через вживання наркотичних засобів зафіксовано всього 64. У 2023 році такі випадки помітно зросли. Так, зокрема минулого року до медичних закладів столиці потрапили 174 дитини у стані наркотичного сп'яніння. Про це повідомила директорка Департаменту охорони здоров'я КМДА Валентина Гінзбург. Більш ніж у 2,5 рази зросла кількість дітей, переважно підліткового віку, яким через вживання наркотиків знадобилася допомога лікарів, зокрема і реаніматологів [4]. 11,3 %

опитаних підлітків України повідомили про те, що вони хоча б один раз в житті вживали наркотики, серед яких хлопці становлять 15,4 %, а дівчата - 7,9 % [5].

Актуальною на сьогодні є проблема вживання нових психоактивних речовин серед підлітків, а особливо тих, які де-юре в Україні не заборонені, адже їх немає в переліку заборонених препаратів, який затверджується Кабінетом Міністрів України. Утім, здійснивши аналіз судової практики в Єдиному державному реєстрі судових рішень не було віднайдено справ, у яких суди б наголошували на той факт, що наркотичні засоби, психотропні речовини або їх аналоги збувалися саме підлітками. Пов'язане це із тим, що чинний Кримінальний кодекс України не передбачає посиленої відповідальності для осіб, що збувають наркотичні засоби, психотропні речовини або їх аналоги підлітками, не зважаючи на підвищений ступінь суспільної небезпеки з огляду на руйнівний вплив таких речовин для дитячого організму.

Саме тому збут наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів несе більшу суспільну небезпеку ніж аналогічні дії по відношенню до дорослої людини. В результаті зазначеного, за відсутності вирішення проблеми масового вживання наркотиків та психотропних речовин, Україна в майбутньому матиме катастрофічні демографічні, соціальні та економічні показники, а також показники здоров'я населення, адже діти є підростаючим поколінням та майбутнім України. Потрібно виробити чітку стратегію захисту та виховання молодого покоління [5].

Отже, для вирішення проблем, пов'язаних з наркозлочинністю серед підлітків потрібно стимулювати участі молоді у спортивних заходах, розвиток інтересів та хобі, що зменшують ймовірність залучення до наркотиків. Посилення контролю за доступом до наркотиків, зокрема шляхом регулювання продажу та розповсюдження наркотичних засобів, а також розроблення стратегій контролю за місцями їх зберігання. Взаємодії з місцевими громадськими організаціями для розвитку, впровадження програм та ініціатив боротьби з наркозлочинністю серед підлітків.

Список використаних джерел

1. Спеціальна профілактика наркозлочинів. URL: <https://univd.edu.ua/science-issue/issue/3085>

2. Онлайн-опитування щодо поширеності та частоти вживання окремих наркотичних і психотропних речовин в Україні – 2023. URL : <https://cmhmda.org.ua/wp-content/uploads/2023/08/vzhyvannya-narkotyktiv-v-ukrayini-rezultaty-opytuvannya-2023.pdf>

3. Підлітки та їхні основні психологічні проблеми-як поводитися з батьками. URL:<https://www.enableme.com.ua/ua/article/pidlitki-ta-ihni-osnovni-psihiologicni-problemi-ak-povoditisa-bat-kam-9246>

4. Офіційний портал Києва. Інформація для батьків: статистика кількості нещасних випадків із підлітками зростає.

URL:https://kyivcity.gov.ua/news/informatsiya_dlya_batkiv_statistika_kilkosti_neschasnikh_vipadkiv_iz_pidlitkami_zrostaye_valentina_ginzburg/

5. Пояснювальна записка до проекту Закону України “Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо посилення відповідальності за вчинення злочинів щодо неповнолітніх у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів”.

URL: <https://ips.ligazakon.net/document/GH7UF00A?an=3>

Богаченко Валерія Василівна,

здобувач вищої освіти навчально-наукового інституту № 1 Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник:

Марков Михайло Миколайович,

професор кафедри оперативно-розшукової діяльності Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

РОЛЬ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ У ПРОТИДІЇ ТЕРОРИЗМУ

Сьогодні правоохоронні органи відіграють особливу роль серед суб'єктів, що здійснюють протидію тероризму і екстремізму. Вона визначається різноманітністю і широтою компетенції, великим спектром повноважень щодо здійснення оперативно-розшукової, адміністративно-юрисдикційної, кримінально-процесуальної та інших видів діяльності по боротьбі з основною масою злочинів, наявністю у структурі різних служб і підрозділів, які спеціалізуються на попередженні злочинів терористичного характеру. Виходячи з цього, залежно від ситуації суб'єктами попереджувальної діяльності щодо тероризму та екстремізму можуть виступати будь-які служби [1, с. 4].

У ст. 1 Закону України «Про боротьбу з тероризмом» зазначено, що тероризм – суспільно небезпечна діяльність, яка полягає у свідомому, цілеспрямованому застосуванні насильства шляхом захоплення заручників, підпалів, убивств, тортур, залякування населення та органів влади, або вчинення інших посягань на життя чи здоров'я ні в чому не винних людей, або погрози злочинних дій з метою досягнення злочинних цілей.

Згідно з ч. 1 ст. 4 Закону України «Про боротьбу з тероризмом» іншими суб'єктами, які безпосередньо здійснюють боротьбу з тероризмом в межах своєї компетенції, відповідно до ч. 3 ст. 4 цього ж Закону є:

- Служба безпеки України, яка є головним органом у загальнодержавній системі боротьби з терористичною діяльністю (компетенція якої визначена у Законі "Про Службу безпеки України");
- Міністерство внутрішніх справ України;